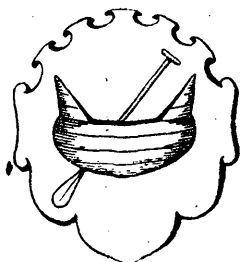

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI.

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14. Tel. 78-00.
Adminstr. czynna od g. 9-12 w p.
Redakcja od godz. 2-3 po południu

Ogłoszenia: Wiersz nonparel. (cztery szp. na stronie) **zł. 0,20**—Przed tekstem **zł. 0,35**—za wiersz (dwie szpalty na stronie) Drobne **zł. 0,05** za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie **zł. 0,50**

Prenumerata: Miesięcznia **zł. 1.--**

Cena egzemplarza **zł. 0.25.**

Nr. 41 (416)

Łódź, dnia 11 października 1927 r.

Rok IX

Treść N-ru: E. Rosset: Organizacja kartotek nieruchomości w miastach niemieckich. — Sprawozdanie Oddziału Sanitarnego Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi za styczeń 1927 roku. — Okólnik Nr 20 w sprawie pporobów pracowników miejskich w czasie urlopu kuracyjnego. — Rozporządzenie wykonawcze do „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu m. Łodzi”. — Kronika miejska. — Z życia miast polskich. — Ogłoszenia.

EDWARD ROSSET

Naczelnik Wydziału Statystycznego
Magistratu m. Łodzi.

Organizacja kartotek nieruchomości w miastach niemieckich.

III.

W Berlinie, liczącym obecnie przeszło 4 miliony mieszkańców ponad milion mieszkań, administracja miejska znajduje się na wysokim poziomie organizacyjnym. I w tej dziedzinie, którą się w tej chwili zajmujemy, t. j. w dziedzinie organizacji kartotek nieruchomości, prace samorządu berlińskiego dają wiele pouczających przykładów. Zarząd m. Berlina nie posiada centralnej kartoteki nieruchomości, którąby służyła potrzebom wszelkich działów administracji miejskiej. Objekt gospodarowania jest tak wielki, a przytem zadania poszczególnych działów tak różnorodne, że uwzględnienie wszystkich mających znaczenie danych w jednym zbiorze byłoby wielce utrudnione, lub zgoła niemożliwe. Natomiast poszczególne działy zarządu miejskiego posiadają dla własnego użytku odrębne kartoteki nieruchomości, których układ odpowiada potrzebom i zadaniom tych właśnie działów. Badaliśmy na miejscu organizację kartotek nieruchomości w Urzędzie Statystycznym m. Berlina, w Zarządzie Kanalizacyjnym i w Głównym Zarządzie Podatkowym. Godzi się podkreślić, że ze strony władz miejskich m. Berlina doznaliśmy zyczliwej pomocy i ułatwień przy przeprowadzaniu wspomnianych badań.

Kartoteka nieruchomości m. Berlina, mająca służyć celom statystycznym, znajduje się jeszcze w fazie organizacji. Wzory kart zostały opracowane przez Urząd Statystyczny. Ustalono dwa typy kart: dla nieruchomości zabudowanych i dla placów. Jak z załączonego wzoru (w tłumaczeniu) wynika, treść karty jest nader prosta i nieskomplikowana.

Kartoteka nieruchomości Urzędu Statystycznego.**Miasto Berlin.**

Okręg administracyjny:

Rewir policyjny Nr.

Dzielnica:

ulica plac Nr. z ulica placem Nr.

Przemianowania:

w dniu ulica plac Nr. z ulica placem Nr.

" ulica plac Nr. z ulica placem Nr.

1. **Właściciel (publiczno-prawny):** Rzesza, Kraj, Miasto

(poza tem): Związek, Stowarzyszenie, osoby fizyczne (spadkobiercy)

2. **Położenie i liczba budynków:** frontowych, oficyn, poprz. oficyn, położ. w głębi posesji, w ogrodzie3. **Rodzaj i liczba budynków:** mieszkalnych, fabrycznych, gospodarczych, garażów, stajen4. **Mieszkania, mieszkania, lokale na przedsiębiorstwa:**

Data	Mieszkania						Liczba mieszkań-ców	Lokale na przedsiębiorstwa						
	zamieszkane			niezamieszkane				sklepy	ładownie	biura	warsztaty	fabryki	pomie-szczenia na składy	inne
	bez lokali	z loka-handl.	Ogółem	bez lokali	z loka-handl.	Ogółem								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

5. Zakłady (i ich mieszkańcy):

6. Uwagi:

W karcie nie wymienia się szczegółów, wymagających dalszych dociekań, ecz poprzestaje się na podaniu najważniejszych danych, odnoszących się do danej nieruchomości. Jestto niewątpliwie zaletą wzoru berlińskiego. Badając organizację kartoteki nieruchomości w Frankfurcie nad Menem, mieliśmy możność stwierdzić, iż liczne rubryki, zawarte w kartach, są od szeręgu lat niewypełniane. Z wyjaśnień, jakich nam udzieliło kierownictwo wymienionego urzędu, wynika, że systematyczne gromadzenie danych dla kartoteki z różnych dziedzin okazało się wielce utrudnionem i że na skutek wytworzenia się luk zaniechano wypełniania pewnych rubryk. Karta berlińska usuwa możliwość tych trudności, opiera się bowiem na danych spisowych, wnoszonych do kartoteki w miarę przeprowadzania spisów, a więc co pewien czas. Zmiany zasadnicze, następujące w międzyczasie, powinny być rzecz prosta wnoszone do kartoteki niezwłocznie. Mamy na myśli fakty podstawowe, jak np. wzniesienie nowego budynku.

Osobną kartotekę nieruchomości założono w Urzędzie Statystycznym m. Berlina dla przewłaszczonej nieruchomości. Do tej kartoteki wnoszone są karty jedynie tych nieruchomości, których tytuł własności został przeniesiony na inne osoby. W każdym wypadku sprzedaży, zamiany, dziedziczenia i t. p. wypełniona zostaje dla przewłaszczonej nieruchomości specjalna karta, którą następnie włącza się do tej drugiej kartoteki. Celem jej jest gromadzenie danych, na podstawie których można określić wzrost renty gruntowej. Jak wiadomo, w wielkich miastach renta gruntowa wzrasta w tempie b. szybkim, wywołując w ten sposób splot zagadnień, których rozwiązaniu poświęcona jest dominująca dziś w samorządach wielkomięjskich gałąź polityki komunalnej, mianowicie polityka terenowa. Kartoteka, oparta na danych o przewłaszczonej nieruchomościach, stanowić będzie źródło informacji o wysokości renty gruntowej i dzięki temu odda wielkie usługi samorządowi w jego poczynaniach z zakresu polityki terenowej. W Niemczech opodatkowano tych nowonabywców nieruchomości, którzy nabyli domy lub place w okresie inflacji. Wskutek deprecjacji waluty nieruchomości nabywano po cenie minimalnej, nie odpowiadającej istotnej wartości nieruchomości, co i u nas w dobie inflacji działo się na wielką skalę. Prawodawca niemiecki, wychodząc z założenia, że wzbogacenie owych nowonabywców było niewspółmierne i niesłuszne, obłożył ich podatkiem wyrównawczym. Kartoteka nieruchomości przewłaszczonej mogła w tej akcji odegrać bardzo poważną rolę.

W Zarządzie Kanalizacyjnym Magistratu berlińskiego prowadzona jest kartoteka nieruchomości dla celów buchalteryjnych. Jedna karta służy dla dwóch nieruchomości, jest bowiem z obu stron zapisana. W karcie wymienia się dokonane wpłaty za każdy kwartał. Jeden urzędnik (buchalter) obsługuje średnio 500 kart (1000 nieruchomości). Interesująca pod względem technicznym jest inowacja, polegająca na tem, że na miejsce karty wyjętej wkłada się t. zw. kartę alarmową, kształtu trójkąta z wystającym górnym rogiem. Przy wyjęciu karty nieruchomości wypełnia się ową kartę alarmową, przyczem urzędnik, który otrzymał właściwą kartę, potwierdza jej odbiór własnoręcznie na karcie alarmowej. W ten sposób urzędnik, prowadzący kartotekę, może z łatwością ustalić liczbę brakujących kart i żądać ich zwrotu od osób, którym karty zostały wydane. Na pomysł ten zwracamy specjalną uwagę wobec tak często spotykanego zdekompletowania wszelkich zbiorów, wywołanego niezwracaniem wypożyczonych części. Przy sposobności zaznaczamy, że opodatkowanie kanalizacji opiera się w Berlinie na ilości wprowadzonej do nieruchomości czystej wody, którą wykazują specjalne liczniki,

Kartoteka Głównego Zarządu Podatkowego (Hauptsteuerverwaltung) zawiera oddzielne karty dla nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych. Treść obu kart jest zbliżona, różnią się głównie kolorami. Do kart tych są corocznie wnoszone dane o wartości nieruchomości, podatku gruntowym, opłacie kanalizacyjnej, opłacie za oczyszczanie ulic i t. d. Dane, dotyczące położenia oraz rodzaju nieruchomości, mają charakter stały.

Wykazy nieruchomości, stanowiących własność miasta, prowadzone są w Berlinie przez specjalne urzędy okręgowe (Bezirksgrundstücksämter), np. Berlin-Pankow. W ostatnich czasach ukazała się na półkach księgarskich w Niemczech książka p. t. „Städtische Lagerbücher”, napisana przez dyr. Zumpforta z Elberfeldu (nakładem Augusta Schmidtmanna w Barmenie). W książce tej zostały szczegółowo omówione sposoby racjonalnego prowadzenia wykazów nieruchomości miejskich.

(C. d. n.)

SPRAWOZDANIE

Oddziału Sanitarnego Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi za sierpień 1927 roku.

I. OGLĘDZINY SANITARNE:

W sierpniu r. b. dokonano przez Dozory Sanitarne ogółem 886 oględzin sanitarnych (w lipcu r. b. — 1.397), z czego nieruchomości 1.050 (788), miejsc sprzedaży 681 (982), przedsiębiorstw i zakładów 205 (415). Czynności te, pod względem rodzaju obiektów, poddanych oględzinom, dziela się, jak następuje:

	Liczba oględzin	
	w sierpniu	w lipcu
A. Nieruchomości:	1.050	788
B. Miejsca sprzedaży:		
Stragany	120	197
Sklepy z rybami	1	1
„ „ pieczywem	19	214
„ „ kaszą i mąką	—	69
„ „ mlekiem	5	—
Inne sklepy spożywcze	296	255
Jatki	45	36
Wędliniarnie	37	34
Owocarnie i sklepy z wodą sodową	29	77
Budki z wodą sodową na ulicach	54	25
Tanie kuchnie i jadalnie	—	7
Piwiarnie	33	13
Restauracje	8	13
Cukiernie	30	41
Mleczarnie	4	—
Razem	681	982

C. *Przedsiębiorstwa i zakłady:*

Piekarnie	54	273
Masarnie (warsztaty)	26	24
Zakłady przemysłowe spożywcze	1	39
„ „ niespożywcze	4	8
Szmaciarnie	2	5
Obory	42	20
Stajnie	33	27
Golarnie i zakłady fryzjerskie	37	19
Pralnie	3	—
Magle	1	—
Zakłady inne	2	—

Razem 205 415

Dozory Sanitarne przesłały do Państwowego Zakładu Badania Produktów Spożywczych, celem analizy — 24 próby artykułów spożywczych (w lipcu — 100), z czego zakwestjonowano 8 prób, a wniosków karnych wystosowano 8.

Ogółem w sierpniu oględzin sanitarnych nieruchomości dokonano o 200 więcej, niż w lipcu.

Nadto Dozory Sanitarne w sierpniu r. b. sporządziły 268 (w lipcu 287) protokołów, w czym 229 administracyjno-karnych i 39 policyjno-karnych oraz załatwiły polubownie 796 spraw (w lipcu 726).

Z powyższych czynności przypada na poszczeg. Dozory Sanitarne

		I	II	III	IV	V	VI	VII
Oględziny nieruchomości	(sierpień	80	136	219	76	140	253	146
	(lipiec	120	154	—	161	48	159	146
„ miejsc sprzedaży	(sierpień	41	156	112	22	200	108	42
	(lipiec	116	119	224	299	67	85	72
„ przedsiębiorstw i zakładów	(sierpień	28	14	23	75	22	19	47
	(lipiec	107	56	86	41	47	41	37
Protokoły karne	(sierpień	39	56	55	16	27	47	28
	(lipiec	42	116	49	42	18	1	19
Sprawy zał. polubownie	(sierpień	246	172	123	27	72	101	55
	(lipiec	125	126	145	108	59	99	64

I. *STAN ZDROWOTNY MIASTA.*a) *Zachorowania na choroby ostrozakażne.*

W okresie sprawozdawczym zgłoszono do Oddziału Sanitarnego następujące wypadki chorób zakaźnych w Łodzi:

Liczba wypadków

	sierpień	lipiec
Dur brzuszny	128	41
Czerwonka	10	17
Płonica	80	75
Błonica	56	33
Róża	1	5
Drewnica karku	2	4
Gorączka połogowa	15	8
Odra	41	68
Krztusiec	67	42

Razem 401 293

Jak widać z powyższego, w sierpniu r.b., w porównaniu z miesiącem ubiegłym, zanotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na dur brzuszny, jak również zwiększenie się liczby zachorowań na błonicę i krztusiec.

Przy uwzględnieniu podziału na Dozory Sanitarne, stan zdrowotny miasta przedstawia się następująco:

	Dur brzu- szny	Czer- wonka	Pło- nica	Bło- a	Róża	Dreńw. karku	Go- rączka połog	Odra	Krztu- siec	Ogó- łem	
I	(sierpień	39	4	29	28	—	2	4	21	38	161
	(lipiec	13	13	16	11	—	1	5	42	6	107
II	(sierpień	21	3	6	5	1	—	4	4	6	50
	(lipiec	6	—	12	5	—	—	—	10	7	40
III	(sierpień	2	—	5	5	—	—	1	2	5	20
	(lipiec	1	—	6	7	1	—	—	4	2	21
IV	(sierpień	39	1	8	2	—	—	1	1	5	57
	(lipiec	8	1	4	2	1	—	2	2	9	29
V	(sierpień	12	—	11	9	—	—	—	7	6	45
	(lipiec	6	—	12	2	2	1	—	5	5	33
VI	(sierpień	5	2	7	2	—	—	3	5	5	29
	(lipiec	2	1	14	5	1	—	—	4	8	35
VII	(sierpień	14	—	14	5	—	—	2	1	2	38
	(lipiec	5	2	11	1	—	2	1	1	5	28

b) Zgony na choroby ostrozakażne.

W m. sierpniu Oddział Sanitarny dokonał oględzin zwłok ogółem 123 (w lipcu — 121), z czego: w I Dozorze Sanitarnym — 44 (43), w II Doz. Sanit. — 11 (12), w III — 20 (10), w IV — 15 (10), w V — 22 (27), w VI — 8 (16), w VII — 13 (3).

3. WALKA z CHOROBAMI ZAKAŻNEMI.

a) Szczepienia przeciwtyfusowe.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono szczepień przeciw tyfusowych za pomocą pigulek dr. Besredki u otoczenia chorych — 296 (w lipcu — 103). Nadto zaszczepiono wszystkich mieszkańców domów przy ul. Aleksandrowskiej 119 (I doz.) — 91 osób, Leszno 58 (IV doz.) — 145 osób, ul. 28 p. S. K. 33/35 (IV doz.) — 218 os., ul. Wólczńskiej 67 (IV doz.) — 35 os., Sokoła 9 (VII doz.) — 39 os., Bednarskiej 10 (VII doz.) — 101 osób.

Ogółem więc zaszczepiono 925 (w lipcu 217) osób.

b) Badanie wody.

Pod względem chemicznym zbadano w Instytucie Badawczym wód studziennych 65 (w lipcu 73); z tej liczby woda była:

Zdatna do picia	z 40 studzien (w lipcu z 54)
" " " po przegotowaniu	" 11 " (" " 11)
Niezdatna do picia	" 9 " (" " 7)
Szkodliwa dla zdrowia	" 5 " (" " 1)

W Miejskiej Pracowni Bakteriologicznej zbadano pod względem bakteriologicznym wodę z 52 (w lipcu z 74) studzien.

c) Inne metody.

W sierpniu r.b. dokonano nocnych oględzin sanitarnych dla kontroli i odkażenia ścieków biologicznych — 6, (w lipcu — 6).

Dołów biologicznych zbadano drogą komisyjną, wspólnie z przedstawicielem Wydziału Budownictwa — 9 (w lipcu — 27).

4. INSTYTUCJE ODDZIAŁU SANITARNEGO.

a) Miejska Izba Odkazająca.

W okresie sprawozdawczym dokonano odkazeń po:

	Ilość		Ubikacje		O pojemności	
	sierpień	lipiec	sierpień	lipiec	sierpień	lipiec
Tyfusie plamistym	2	—	6	—	350m ⁸	—
„ brzusznym	108	55	180	95	8.767 „	9.839m ⁸
Czerwonce	14	9	21	14	1.024 „	984 „
Płonicy	48	59	67	99	3.491 „	4.872 „
Błonicy	39	26	57	48	3.142 „	2.303 „
Róży	6	2	6	4	226 „	174 „
Drętwicy karku	2	—	3	—	126 „	—
Gorączce połóg.	8	5	14	8	581 „	360 „
Gruźlicy	67	57	100	100	5.498 „	5.215 „
Różnych	11	14	26	50	2.819 „	6.059 „
Razem	305	227	480	418	26.024m⁸	20.794m⁸

Nadto odkazano rzeczy 565 sztuk, wagi 3.287 kg. (w lipcu — 80 sztuk, wagi 382 kg.)

b) Zakłady Kąpielowe.

W I Miejskim Zakładzie Kąpielowym (przy ul. Wodnej 25) wykąpano w sierpniu 14.623 osoby (w lipcu — 14.496).

W II M. Zakładzie Kąpielowym (przy ul. Szkolnej 11) wykąpano 9.466 osób (9.482), ostrzyżono — 98 (247), odwzawiono — 4.979 (6.163).

W obu Zakładach łącznie zatem wykąpano 24.089 (22.776) osób, ostrzyżono — 98 (137), odwzawiono — 4.979 (6.308).

Kąpieliska szkolne, z powodu feryj letnich, były w sierpniu nieczynne.

Z ogólnej ilości kąpeli przypada:

	sierpień	lipiec
Kąpeli płatnych	10.352	9.615
„ dzieci szkolnych	6.382	5.434
„ osób zawieszonych	—	1.369
„ przymusowych	109	295
„ na rachunek Kasy Chorych	395	396
„ bezpłatnych	6.851	6.809
Razem	24.089	23.978

c) Dom Izolacyjny.

W m. sierpniu osób izolowanych nie było.

d) Miejska Pracownia Bakterjologiczna.

Dokonano badań ogółem 1.164 (w lipcu — 1.110).

Z tej liczby przypada na:

	sierpień	lipiec
Badania krwi	1.062	962
„ nalołów	31	39

Badania płynów mózgowo-			
	rdzeniowych	2	1
„	kliniczne	39	110
„	różne	30	16
	Razem	1.164	1.110

e) *Sekcja do Walki z Jaglicą.*

W Sekcji zgłosiło się w sierpniu chorych na oczy do zbadania po raz pierwszy — 302 osoby (w lipcu — 259), z czego osób wezwanych było — 97 (167), zgłosiło się z własnej chęci — 205 (92) osób.

Zaopiniowano chorych na jaglicę — 33 (74), z tego zarejestrowano nowych zachorowań — 28 (10).

f) *Sekcja do Walki z Rakiem.*

Zgłosiło się do zbadania 132 osoby (w lipcu — 143), z których skierowano do leczenia szpitalnego 8 osób (5), do leczenia radem — 4 (8), do leczenia promieniami Röntgena — 1 (1), pozostają pod obserwacją — 3 osoby. Nowotworów złośliwych u zgłaszających się nie stwierdzono (w lipcu stwierdzono — 16).

5. POSIEDZENIA LEKARZY SANITARNYCH.

W m. sierpniu r.b. podkomisja lekarzy sanitarnych odbyła 1 posiedzenie, na którym rozważano 6 spraw, m. in.:

- 1) Przyspieszenie egzekutywy protokołów za uchybienia sanitarne;
- 2) Akcja przygotowania do walki z błonicą;
- 3) Ryczałtowe oględziny piekarni.

OKÓLNIK Nr. 20.

Podaje się do wiadomości, że uchwałą Magistratu Nr. 910 z dnia 20 września 1927 roku skreślono całkowicie par. 24 rozporządzenia wykonawczego do „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu m. Łodzi” (Dziennik Zarządu m. Łodzi Nr. 6 z dnia 9 lutego 1926 roku).

W związku z tem do etatowych pracowników miejskich w czasie choroby mają zastosowanie par. par. 4 i 6 „Przepisów o udzielanie pomocy lekarskiej pracownikom Zarządu m. Łodzi” (Dziennik Zarządu m. Łodzi Nr. 23 z dnia 5 czerwca 1926 r), t. j. wszyscy etatowi pracownicy otrzymywać będą pełne pobory w ciągu pierwszych trzech względnie sześciu miesięcy choroby oraz 60 proc. poborów w ciągu następnych trzech miesięcy choroby i to bez względu na wysokość zasiłku, przyznanego im przez Kasę Chorych m. Łodzi.

Na podstawie uchwały Magistratu Nr. 910 z dnia 20 września 1927 roku Wydział Prezydjalny dokona zwrotu kwot, potrąconych pracownikom miejskim z poborów na zasadzie par. 24 rozporządzenia wykonawczego do „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu m. Łodzi”; w tym celu zainteresowane osoby zwrócić się winny do Wydziału Prezydjalnego.

PP. naczelnicy i kierownicy zechcą podać treść niniejszego okólnika do wiadomości wszystkich pracowników, którzy zaznajomienie się z okólnikiem stwierdzą swemi podpisami.

Łódź, dnia 10 października 1927 r.

Prezydent
(—) W. Wojewódzki.

Dyrektor Zarządu Miejskiego
(—) J. Zalewski.

W związku z powyższym okólnikiem, wspomniane rozporządzenie wykonawcze otrzymuje następujące brzmienie:

Rozporządzenie wykonawcze **do „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom** **Zarządu m. Łodzi”.**

Urlopy wypoczynkowe.

Do § 1.

§ 1.

Wszyscy pracownicy, względem których ma zastosowanie Pragmatyka Służbowa dla pracowników Zarządu m. Łodzi, mają prawo do korzystania z płatnego urlopu zwypoczynkowego, według niżej wyliczonych zasad, przyczem pierwszy 2-tygodniowy urlop mogą wykorzystać dopiero po upływie 6 miesięcy nieprzerwanej pracy, względnie miesięczny — po upływie jednego roku nieprzerwanej pracy na służbie miejskiej; następnie należne urlopy są im udzielane w ogólnym planie urlopów pracowników w każdym roku kalendarzowym.

Za początek czasu pracy, uprawniającego do urlopu, uważa się dzień faktycznego rozpoczęcia pracy przez pracownika.

Pracownicy kontraktowi otrzymują urlopy wypoczynkowe zgodnie z umową.

Do § 2.

§ 2.

Liczbę lat służby, która decyduje o długości urlopu, trzeba mieć ukończoną przed datą rozpoczęcia urlopu.

Długość miesiąca mierzy się liczbą dni tego miesiąca, w którym pracownik korzysta z urlopu.

Do § 3.

§ 3.

Do udzielania płatnych urlopów wypoczynkowych urzędnikom jest uprawniony prezydent miasta lub jeden z zastępujących go wiceprezydentów; niższym funkcjonariuszom urlopów udziela ławnik — przewodniczący, względnie zastępujący go naczelnik odnośnego Wydziału.

Udzielanie płatnych urlopów wypoczynkowych przez wymienione wyżej władze następuje przez zatwierdzenie planu urlopów i zakomunikowanie decyzji odnośnym wydziałom.

Do § 4.

§ 4.

Pracownicy, umieszczeni w planie urlopów i korzystający z nich w terminie, zgodnym z planem, nie składają specjalnych podań o udzielenie urlopu wypoczynkowego; wyjątki stanowią jedynie wypadki, gdy pracownik dla jakichkolwiek powodów nie został umieszczony w ogólnym planie urlopów, lub pragnie, względnie jest zmuszony wykorzystać urlop za zgodą wydziału w innym terminie, aniżeli jest przewidziany w planie, jednakże w tym samym roku kalendarzowym; wtenczas pracownik składa drogą służbową umotywowane podanie prezydentowi miasta na 10 dni przed datą rozpoczęcia urlopu.

§ 5.

Naczelnicy względnie kierownicy poszczególnych Wydziałów, Od-

działów i Biur, stanowiących samodzielne jednostki administracyjne, sporządzają w każdym roku kalendarzowym plan urlopów osobno: dla urzędników i dla funkcjonariuszów niższych. Plany te winny być przedstawione najpóźniej do dnia 15 kwietnia każdego roku do zatwierdzenia, a to; plan urlopów dla urzędników — prezydentowi miasta, plan zaś urlopów dla funkcjonariuszów niższych — ławnikowi-przewodniczącemu odnośnego Wydziału.

Odpisy zatwierdzonych przez ławnika-przewodniczącego odnośnego wydziału planów urlopów dla funkcjonariuszów niższych należy przesałać do dnia 1 maja każdego roku Oddziałowi Personalnemu Wydziału Prezydjalnego do wiadomości.

§ 6.

Przy układaniu planu urlopów należy w miarę możliwości uwzględnić terminy, proponowane przez samych pracowników, oraz mieć na uwadze pracowników, mających dzieci w wieku szkolnym, w celu dania im możliwości korzystania z urlopu w miesiącach wakacyjnych.

§ 7.

Normalnym okresem urlopowym jest czas od dnia 1 maja do dnia 1 października każdego roku.

Pracownik ma prawo domagania się, by w planie urlopów wyznaczono mu termin korzystania z urlopu w okresie normalnym. Przesunięcie terminu korzystania z urlopu poza okres normalny może nastąpić jedynie za zgodą zainteresowanego pracownika; wyjątek stanowią pracownicy, objęci par. 10 niniejszego rozporządzenia.

§ 8.

Nieobecność wszystkich pracowników z powodu korzystania z urlopu, notuje się w raportach nieobecności pracowników zgodnie z odnośną instrukcją z dnia 2 lipca 1924 roku.

Do § 5.

§ 9.

Przepis § 5 o jednoczesnem korzystaniu z urlopu najwyżej 20% ogólnej liczby pracowników odnośnych Wydziałów ma na celu zapewnienie im normalnego funkcjonowania; o powiększenie tej liczby Wydziały przedkładają umotywowane wnioski do decyzji prezydentowi miasta. Naczelnicy Wydziałów, Oddziałów i Biur, pod których kierownictwem układa się plan urlopów, są osobiście odpowiedzialni za normalne funkcjonowanie biur im podległych. Wszelkie skargi na niedomagania biur w czasie urlopowym będą składane na ich osobistą odpowiedzialność.

§ 10.

Poza wymienionemi w par. 5 „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu m. Łodzi” plantacjami miejskimi, również i inne Urzędy względnie Zakłady Miejskie, prowadzące okresowe lub sezonowe roboty, powinny udzielać pracownikom urlopów po ukończeniu tych robót.

Do § 6.

§ 11.

Angażowanie nowych pracowników na zastępstwa urlopowanych w nieodzownych wypadkach i okolicznościach jest możliwe tylko wtenczas, gdy zastępstwa te są zatwierdzone przez Magistrat, a w budżecie Zarządu Miejskiego jest wstawiona odpowiednia suma na ich opłacanie. W

nadsyłanych Oddziałowi Personalnemu — Wydziału Prezydjalnego wnioskach o zaangażowanie zastępców winna być wskazana pozycja budżetowa.

§ 12.

Pełnienie funkcji zastępczych pracownika, przebywającego na urlopie kuracyjnym względnie wypoczynkowym, nie upoważnia zastępującego do żadnych specjalnych wynagrodzeń z wyjątkiem wypadku, kiedy urlopowany pobiera renumerację za godziny nadobowiazkowe.

Do § 7.

§ 13.

Jeżeli pracownik nie wykorzysta bez zgody Wydziału należnego mu urlopu wypoczynkowego w terminie, przewidzianym w planie, to nie może żądać udzielenia urlopu w innym terminie.

Jeżeli pracownik nie może wykorzystać urlopu w normalnym okresie urlopowym lub też w wyjątkowych terminach, przewidzianych w § 10 nie z własnej winy, a z przyczyn służbowych lub z powodu udowodnionej świadectwami lekarskimi choroby, to może wystąpić do Prezydium Magistratu z prośbą o przyznanie tego urlopu w poza przewidzianym w § 7 czasie lub o przełożenie urlopu tego na rok następny.

§ 14.

Pracownik, który sam rozwiązał stosunek służbowy, względnie który zostaje zwolniony bez uprzedniego wypowiedzenia pracy (np. za popełnione nadużycie, na mocy orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej i t. p.) traci prawo do urlopu.

§ 15.

Pracownikowi, zwolnionemu po uprzednim wypowiedzeniu pracy lub z powodu powołania do czynnej służby wojskowej, przysługuje w drodze wyjątku prawo do ekwiwalentu pieniężnego za należyne a niewykorzystane przed zwolnieniem urlopu wypoczynkowy, obliczony proporcjonalnie do czasu przepracowanego, mianowicie: za 6 miesięcy pracy 2 tygodnie urlopu, za 9 miesięcy pracy — 3 tygodnie urlopu, za rok pracy, stosownie do § 2 „Przepisów o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu m. Łodzi“ w zależności od czasu pracy, zaliczonego do wysługi lat.

§ 16.

Jeżeli stosunek służbowy został rozwiązany, czy to przez pracownika, czy też Magistrat i został na nowo nawiązany w ciągu najbliższych 3 miesięcy, to pracownik nie traci poprzednio nabytych praw do urlopu. W tych wypadkach zalicza mu się do czasokresu pracy, uprawniającego do urlopu, czas służby, poprzedzającej przerwę oraz czas służby po przerwie; potrąca się natomiast czas niepłatnych przerw w służbie.

§ 17.

Pracownik nie traci prawa do urlopu wypoczynkowego w razie korzystania przez niego z bezpłatnego urlopu, w tym zaś wypadku odlicza mu się z czasokresu pracy, uprawniającego do urlopu wypoczynkowego, czas korzystania z urlopu bezpłatnego.

Płatne przerwy w służbie zalicza się do czasokresu pracy, uprawniającego do urlopu wypoczynkowego.

§ 18.

Jeżeli zawieszenie w czynnościach służbowych zostało zakończone

zasadzającym orzeczeniem dyscyplinarnem, z wyjątkiem zwolnienia z zajmowanego stanowiska, to pracownik nie traci poprzednio nabytych praw do urlopu, jedynie odlicza mu się z czasokresu pracy, uprawniającego do urlopu, czas przerwy w służbie, spowodowanej zawieszeniem w czynnościach służbowych.

§ 19.

W czasie korzystania z urlopu wypoczynkowego pracownik otrzymuje normalne pobory. Przed rozpoczęciem urlopu pracownik może otrzymać pobory za czas urlopu do końca tego miesiąca, w którym się kończy termin urlopu.

Urlopy kuracyjne.

Do § 8.

§ 20.

Jeżeli Kasa Chorych orzeka, iż należy wysłać pracownika poza Łódź — na wieś lub do miejscowości kuracyjnych na pewien zgóry określony czas, to pracownikowi temu udziela się urlopu kuracyjnego, który zasadniczo nie może przekraczać 6 miesięcy i nie wlicza się do urlopu wypoczynkowego.

§ 21.

Urlopu kuracyjnego udziela prezydent miasta, względnie jeden z zastępujących go wiceprezydentów, na podstawie podania, nadesłanego przez pracownika drogą służbową przynajmniej na 10 dni przed datą rozpoczęcia urlopu. Do podania należy dołączyć świadectwo Kasy Chorych i poświadczenie lekarza miejskiego.

Magistrat może w pewnych wypadkach skierować pracownika, ubiegającego się o dłuższy urlop kuracyjny, do Miejskiej Komisji Lekarskiej, składającej się z trzech praktykujących w mieście, a nie zajmujących etatowych stanowisk w Zarządzie Miejskim lekarzy.

Do § 9.

§ 22.

12-tygodniowy termin korzystania z urlopu połogowego został pomysłany w ten sposób, ażeby pracownica miała czas przygotować się do porodu i w porę przerwać pracę, któraby mogła ewent. zaszkodzić ciąży. To też pracownica — jest obowiązana zawiadomić w odpowiednim czasie swą bezpośrednią władzę o zamiarze przerywania pracy i przedstawić drogą służbową prezydentowi miasta podanie wraz z zaświadczeniem lekarza lub akuszerki Kasy Chorych o udzielenie jej urlopu połogowego, który musi rozpocząć nie wcześniej, jak na 6 tygodni i nie później, niż na 2 tygodnie przed porodem. W zaświadczeniach winien być wskazany przypuszczalny termin porodu.

§ 23.

Pracownicom-matkom karmiącym przysługuje prawo korzystania w ciągu godzin pracy z dwóch półgodzinnych przerw w pracy, które wlicza się do godzin pracy.

Pracownicom, będącym w ciąży, przysługuje prawo do korzystania z przerw w pracy nie dłuższych, aniżeli 6 dni w ciągu jednego miesiąca.

Nie wolno zatrudniać pracownic w ciągu 6 tygodni od dnia porodu.

W ciągu wszystkich przerw, przewidzianych w niniejszym paragrafie oraz poprzednim nie wolno rozwiązać ani też wypowiedzieć pracownicy służbowego stosunku pracy.

§ 24.

Jeżeli pracownik podczas korzystania z urlopu wypoczynkowego zachoruje obłożnie, to na skutek przedstawionego przy podaniu zaświadczenia lekarza państwowego, względnie samorządowego lub Kasy Chorych tej miejscowości, gdzie się znajduje, przedłuża mu się urlop wypoczynkowy o czas choroby w okresie urlopowym.

§ 25.

Urlopy kuracyjne i położowe oraz przerwy w pracy, wymienione w § 23 niniejszego rozporządzenia, należy notować w miesięcznych raportach nieobecności w myśl instrukcji z dnia 2 lipca 1924 roku.

Urlopy nadzwyczajne.

Do § 12.

§ 26.

Pracownik, pragnący otrzymać płatny urlop nadzwyczajny, nadasyła Wydziałowi Prezydjalnemu drogą służbową należycie umotywowane podanie wg. możliwości na 10 dni przed datą rozpoczęcia urlopu.

Do § 13.

§ 27.

Ławnik-przewodniczący wzgl. zastępujący go naczelnik Wydziału może udzielić jednodniowego urlopu nadzwyczajnego. Zaakceptowane podania wzgl. zaświadczenia o udzieleniu jednodniowego urlopu nadzwyczajnego winny być dołączone do odpowiedniego miesięcznego raportu nieobecności. Urlopy nadzwyczajne, udzielane przez władze Wydziału, nie mogą przekraczać 3-ch w ciągu roku kalendarzowego.

§ 28.

Pracownikowi przysługuje prawo do 3-dniowego urlopu nadzwyczajnego w razie śmierci członka rodziny i 5-dniowego urlopu — z powodu ślubu własnego. Urlopów tych udziela prezydent miasta lub jeden z zastępujących go wiceprezydentów; w innych zaś wypadkach o udzieleniu i długości płatnego urlopu nadzwyczajnego decyduje prezydent Magistratu, które władne jest zaliczyć taki urlop na poczet urlopu wypoczynkowego.

§ 29.

Jeżeli urlop nadzwyczajny musi trwać dłużej niż 1 dzień, a pracownik jest zmuszony rozpocząć urlop natychmiast i nie może zastosować się do przewidzianego w § 26 terminu 10-dniowego, to ławnik-przewodniczący, względnie zastępujący go naczelnik Wydziału po udzieleniu mu 1-dniowego urlopu, przesyła podanie o udzielenie dłuższego urlopu nadzwyczajnego Prezydentowi miasta do decyzji.

Do § 14.

§ 30.

W razie powołania pracownika do czynnej służby wojskowej na mocy dekretu mobilizacyjnego wzgl. na okres uzupełnienia szeregów, udziela Prezydent miasta urlopu nadzwyczajnego na czas trwania mobilizacji lub uzupełnienia szeregów na podstawie nadesłanego drogą służbową podania wraz z zaświadczeniem władz wojskowych.

§ 31.

W razie powołania pracownika na perjodyczne ćwiczenia wojsko-

we urlopu nadzwyczajnego na czas trwania tych ćwiczeń udziela mu prezydent miasta na skutek nadesłanego drogą służbową podania i karty powołania, wydanej przez władze wojskowe. W czasie trwania tego urlopu pracownik otrzymuje pełne pobory służbowe (art. 13 Ustawy z dnia 9 października 1923 roku, Dz. Ustaw Nr. 116 z 1923 r.)

§ 32.

Pracownik może uzyskać w wypadkach ważnych bezterminowy względnie terminowy urlop bezpłatny na skutek nadesłanego drogą służbową podania.

O udzieleniu i długości tego rodzaju urlopu decyduje Prezydent Magstratu.

Do § 15.

§ 33.

Jeżeli pracownik w jakimkolwiek dniu pracy nie może stawić się do zajęć, to musi do godz. 12-ej tegoż dnia zawiadomić swą władzę o przyczynach niestawiennictwa; gdy tego nie uczyni, Wydział powinien użyć wszelkich będących w jego mocy środków w celu wyjaśnienia przyczyn niestawienia się do pracy pracownika, przyczem w razie potrzeby winien mu służyć natychmiastową pomocą lekarską. Jeżeli starania Wydziału o wyjaśnienie przyczyn nieobecności pracownika są bezowocne, to Wydział w drugim dniu do godz. 12-ej nadsyła w trybie nagłym przez umyślnego doniesienie na ręce dyrektora Zarządu Miejskiego.

KRONIKA MIEJSKA

— **Wybory do Rady Miejskiej.** W niedzielę dnia 9 października r. b. odbyły się wybory do Rady Miejskiej w Łodzi. Wyniki wyborów, po ukończeniu obliczeń przez Główną Komisję Wyborczą—podamy w najbliższym numerze „Dziennika Zarządu m. Łodzi.

— **Zjazd Związku miast polskich.** W dniach 22—24 października r. b. odbędzie się w Poznaniu IX ogólne zebranie Związku Miast Polskich (Zjazd przedstawicieli miast Polskich).

Ogólne zebranie poprzedzi uroczysty obchód rocznicy dziesięciolecia powstania i działalności Związku Miast Polskich, który odbędzie się w dniu 21 października r. b. w sali obrad Rady miasta Poznania.

Na ogólne zebranie Magistrat deleguje 6 przedstawicieli, na których wybrani zostali pp.: wicepre

zydenci inż. W. Wojewódzki i W. Groszkowski, ławnicy J. Kulamowicz, F. Kruczkowski i J. Muszyński oraz dyrektor Zarządu Miejskiego J. Zalewski.

— **Przyłączenie domów do sieci kanalizacyjnej.** Celem zapewnienia stałych źródeł finansowych dla dalszego kontynuowania robót kanalizacyjnych oraz umożliwienia racjonalnej eksploatacji już wybudowanej sieci kanałów—bawili dnia 5 b. m. w Warszawie pp. ławnik Wydziału Podatkowego J. Kulamowicz i pączelny inżynier Wydziału Kanalizacji i Wodociągów S. Skrzywan.

Delegaci konferowali w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych na temat możliwości obciążenia podatkiem kanalizacyjnym tych nieruchomości, które znajdują się przy ulicach już skanalizowanych. W sprawie tej Wydział Kanalizacji miałby opracować statut, przewidujący pewien termin prekluzyjny dla przyłączenia posesyj do sieci kanaliza-

cyjnej, po upływie którego terminu właściciele tych posesyj obowiązani będą do płacenia normalnych opłat kanalizacyjnych, bez względu na to, czy posesje swe przyłączyli do sieci kanalizacyjnej, czy też nie. Rygor ten z jednej strony zapewni miastu pewien stały i sprawiedliwy dochód z kanalizacji, z drugiej zaś skłoni właściciele nieruchomości, by przyłączali swe posesje do sieci kanalizacyjnej.

Przedstawiciele Ministerstwa zapewnili delegatów, iż rząd jak najprzychylniej potraktuje kwestję zatwierdzenia wspomnianego statutu i pobierania opłat kanalizacyjnych.

— **Nowa kuchnia dla pracowników fizycznych.** Z powodu braku odpowiedniego lokalu w górnej dzielnicy miasta (Chojny), obiady, dostarczane dotychczas biednej ludności tej dzielnicy przez Wydział Opieki Społecznej Magistratu m. Łodzi, dowożone były kuchnią połową, co oczywiście znacznie podrożało koszty obiadów.

W związku z tem Magistrat wszedł w porozumienie ze Stowarzyszeniem kobiet pracujących samodzielnie „Przeźorność“, które buduje obecnie własny dom przy ul. Keniga. W domu tym urządzona będzie kuchnia dla pracowników fizycznych, gdzie przygotowywane będą na miejscu i wydawane obiady dla biednej ludności wspomnianej dzielnicy.

Na wydatki, związane z urządzeniem i prowadzeniem nowej kuchni dla pracowników fizycznych, Magistrat, na wniosek Wydziału Opieki Społecznej, postanowił wyasygnować kwotę zł. 3.000.

— **Uruchomienie oświetlenia elektrycznego.** W dniu 5 b. m. zostało uruchomione oświetlenie elektryczne szeregu ulic jako I dzielnicy, przewidzianej w uprawnieniu rządowem, a obejmującej ulice: Andrzejka, Podlesną, Karolewską, Kopernika, Towarową, Łąkową, Lipową, Żeromskiego, Gdańską i Wól-

czańską—łącznie długości 5 kilometrów.

Na ulicach tych ustawionych zostało 101 lamp 500—watowych w odległości co 50 metrów. Przy lampach tych wprowadzono po raz pierwszy w Łodzi innowację tego rodzaju, iż punkt świetlny może być w kloszu armatury dowolnie przesuwany po linii pionowej, w górę lub w dół, dzięki czemu regulować można intensywność oświetlenia jezdnii i chodników. Połowa lamp będzie się palić całą noc, druga zaś połowa będzie automatycznie wyłączana od godz. pół do 1 w nocy.

— **Roboty brukarskie w sierpniu.** Wydział Budownictwa — Oddział Komunikacji — w m. sierpniu r. b. wykonał następujące roboty brukarskie:

Przebruki: ul. Kilińskiego—3,620 m. kw., Wodna—454, Żeromskiego—4.660,95, Gdańska—1.449,34, Cegielniana—1.194,90, Mała—761,50, Wólczańska—225, Piotrkowska—1.16,80, Andrzejka—128 m. kwadr., czyli razem—12,610,45 m. kwadr.

Zabruki: ul. Marysińska—4.748,95 m. kwadr., Młynarska—1.552, inne zabruki (ścieki, dziecińce)—1.007,60, razem 7.308,55 m. kwadr.

Konserwacja bruków—35.685,70 m. kwadr.

Konserwacja dróg państw. w obrębie miasta: Szosa Brzezińska—1.521 m. kwadr.

Roboty ziemne (przygotowanie ulic pod zabrukowanie)—7.678,18 m. sześć.

Wszystkie powyższe roboty dokonane zostały przez Oddział Komunikacji Wydziału Budownictwa sposobem gospodarczym, przyczem zatrudnionych było ostatnio 520 robotników.

Prócz robót, prowadzonych sposobem gospodarczym, wykonane zostały przez przedsiębiorców zabruki na ulicach: Częstochowskiej, Wileńskiej, Wilanowskiej, Promyka i Nawopabjanickiej.

W roku bieżącym brukowane będą jeszcze następujące ulice: Wójtowska, Włodzimierska, Mostowa, Magistracka, Źródłowa i Węglowa.

— Muzeum Miejskie w Łodzi.

Według danych cyfrowych, posiadanych przez Wydział Oświaty i Kultury, działalność Muzeum Miejskiego przy ul. Piotrkowskiej 91 w ciągu września r. b. przedstawiała się następująco:

W powyższym okresie Muzeum Miejskie odwiedziło ogółem 470 osób, w tem 99 dorosłych i 371 młodzieży.

We wrześniu r. b. Muzeum Miejskie wzbogaciło się następującami okazami:

Zakupionemi: 1) sukmana granatowa z ziemi sieradzkiej, 2) 79 sztuk monet polskich i rosyjskich, 3) 5 medali oraz 4) 70 bonów różnych państw.

Otrzymanemi w darze od: p. Alfreda Pipla—plan sytuacyjny po-

sesji Gotfryda Pipla z 1840 r., inż. Edwarda Jasińskiego—3 torebki z kory „krobki“ (dwie z Podkarpacia, jedna z Opoczna); p. Galewicz —plakaty bolszewickie, zabrane w 1920 r. z ratusza w Sokalu, po ustąpieniu Głównej Kwatery bolszewickiej; p. Kazimierza Kruszyńskiego—figurka z kości, wyobrażająca zakonnik; d-ra Stanisława Skalskiego —żeton pamiątkowy z wystawy rzemieślniczo-przemysłowej w Łodzi 1912 r.

— Zachorowania na choroby zakaźne w Łodzi.

W ciągu ubiegłego tygodnia, t. j. od 2-go do 8.X r. b. włącznie, do Wydziału Zdrowotności Publicznej (Oddział Sanitarny) zgłoszono następujące wypadki chorób zakaźnych: dur brzuszny 42 wypadków (wub. tyg. 53), czerwotka 0 (0), płonica 34 (34), błonica 17 (30), dretwica karku 0 (3), odra 10 (16), róża 0 (0), krztusiec 9 (11), gorączka połogowa 0 (1), jaglica 31 (8)—razem 143 (156) wypadków.

Miejski Kinematograf Oświatowy

TEL. 18-26.

WODNY RYNEK (róg Rokicińskiej),

PROGR. 38.

dojazd tramwajami 6 i 10.

Od poniedziałku, dnia 11 października 1927 r. i dni następnych

Dla Dorosłych: początek seansów codziennie o g. 18.20 i 22.

Dla Młodzieży: początek seansów codziennie o godz. 14 i 16.

BEN HUR

Dramat w 12 aktach,

Dramat w 12 aktach.

w roli głównej **Ramon Novarro.**

Następny program; Wyprawa Ferd. Ossendowskiego do Afryki.

W poczekalniach kina codz. do g. 22 audycje radjotoniczne.

Redaktor: **Marjan Tartowski.**

Wydawnictwo Zarządu m. Łodzi.

Łódź, Al. Kościuszki Nr. 41.